

Dobrodošli na drugu godinu studija

Osnovi elektronike

Prof. dr Predrag Petković, red. prof.
dr Srđan Đorđević, asistent
dr Marko Dimitrijević, asistent
M.S. Dejan Mirković, asistent

13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

1

Osnovi elektronike

Literatura:

Основна литература:

1. В. Литовски, *Основи електронике*, Академска мисао, 2006, ISBN: 86-7466-227-7
2. В. Павловић, et. al., *Практикум лабораторијских вежби из Основа електронике*, Електронски факултет Ниш, 2011.
3. Презентација са предавања
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/?page=education/elektronika/elektronika.htm>

13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

2

Osnovi elektronike

Literatura:

Додатна литература:

1. A. Sedra, K. Smith, *Microelectronic Circuits*, Oxford University Press, New York, Oxford 2004, ISBN 0-19-514252-7.
2. T.Schubert, E.Kim, *Active Non-Linear Electronics*, Wiley, New York, 1996.

13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

3

Osnovi elektronike

Predispitne obaveze:

Redovno pohađanje nastave (predavanja+vežbe)	10%
Odbranjene laboratorijske vežbe	10%
Kolokvijum I (26.11.2016.)	20%
Kolokvijum II (21.01.2017.)	20%

Ispit:

Zadaci	20%
Teorija	20%

Bez 15% predispitnih – NE MOŽE DA SE POLOŽI? čak i ako se uradi ispit za 10 (sa 100%)

13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

Osnovi elektronike

Predispitne obaveze:

Redovno pohađanje nastave (predavanja+vežbe)	10%
Odbranjene laboratorijske vežbe	10%
Kolokvijum I (26.11.2016.)	20%
Kolokvijum II (21.01.2017.)	20%

U januarskom roku

Kolokvijumi se boduju sa po 50%

Ukupan skor u januaru može biti 120% pre ispita

13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

5

Osnovi elektronike

Statistika:

Godina	slušalo	Položilo januara	Prijavilo do oktobra	Izašlo do oktobra	Položilo do oktobra
2014/15	57	27 (47%)	18	11	3
2015/16	45+4	38 (84%)	2	0	0

Redovnost:

Nastava

10%

Laboratorija

10%

U januarskom roku Kolokvijumi se boduju sa po

50%

ALI

13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

6

Osnovi elektronike

To nije sve

**U ovom trenutku
Svi danas imate desetke
sa 120%**

ALI...

13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

7

Osnovi elektronike

Svi danas imate desetke sa 120%

Nedolaskom na nastavu gubite svake nedelje po

$$(10\%)/14=0.72\%$$

Neblagovremeno odbranjena lab. vežba, odbija se po

$$(10\%)/6=1.66\%$$

Svaki neurađeni zadatak na kolokvijumu odbija se

$$(25\%)/2=12.5\%$$

Pogrešan odgovor na testu odbija se oko $(25\%)/6=4.17\%$

Procenat	120-95	94-85	84-75	74-65	64-55
Ocena u januaru	10	9	8	7	6

13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

8

Osnovi elektronike

Da li postoji igde bolja ponuda?

To nije sve

Kolokvijumi i ispit imaju dva dela: **Zadaci + Teorija**

Za oba postoji jasan prag za prolaznu ocenu.

Za zadatke to je rešavanje zadataka poznatih sa predavanja ili vežbi (identični)

Za teoriju odgovori na pitanja:

elementarna = broju nastavnih nedelja (14)

obavezna = broju časova (42)

13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

9

Osnovi elektronike

Praktično:

Zadaci:

50% zadataka su poznati sa domaćih ili vežbi – identični (1/2)

Na ispitu

2 poznata (1/2) za 6

1 sličan onome što je rađeno na vežbama, za 7-8

1 potpuno nov, za 9-10

Teorija:

elementarna+obavezna pitanja za 6

ispitna pitanja (3 po času <126) za 7-10

13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

10

Osnovi elektronike

Svako predavanje završava se slajdovima na kojima su navedeni:

Elementarno pitanje

Tri Osnovna pitanja

Do devet ispitnih pitanja

Po završetku svih predavanja spisak svih pitanja biće dostupan na sajtu leda.elfak.ni.ac.rs

13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

11

Osnovi elektronike

13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

12

Osnovi elektronike

Konsultacije:

utorak, sreda, petak 11-12h kabinet 207
najbolje da se najavite preko web sajta
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/> „pitanja profesoru“
ili preko e-mail adrese: predrag.petkovic@elfak.ni.ac.rs

sa asistentima – prema dogovoru sa njima

13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

13

Osnovi elektronike

Predispitne obaveze:

	U JANUARU	OSTALO
Redovno pohađanje nastave (predavanja+vežbe)	10%	10%
Odbranjene laboratorijske vežbe	10%	10%
Kolokvijum I (prva nedelja u decembru)	50%	20%
Kolokvijum II (poslednja nedelja predavanja)	50%	20%
	120%	60%

**Ukupan skor u januaru može biti
120% PRE ISPITA**

**Savet: Izadite na kolokvijum
MNOOOOGO JE LAKŠE!**

13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

14

Osnovi elektronike

**Predavanja prate „Case study“
pristup - Analiza slučaja:**

„Pravimo“ audio pojačavač

13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

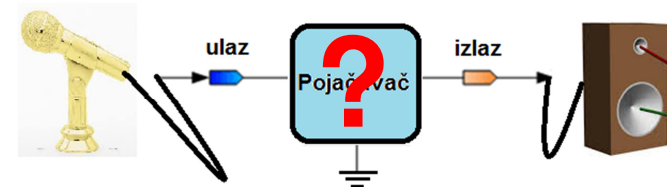
15

Osnovi elektronike

Šta će nam elektronika?

Prva asocijacija

Audio pojačavač?

13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

16

Osnovi elektronike

Mikrofon?

TOA DYNAMIC MICROPHONE DM-320 AS	
DESCRIPTION The DM-320 AS is a moving coil type microphone featuring high intelligibility suitable for vocal application.	
SPECIFICATION	
Type	Moving coil microphone
Directivity	Unidirectional
Rated Impedance	600 ohms, balanced
Rated Sensitivity	-55 dB (1kHz, 0dB = 1 V/Pa)
Frequency Response	100 Hz - 12 kHz
Connection Cable	Separate type
Cable length	7.5 m
Connector	XLR-3 type
Talk Switch	Short-off, slide switch
Finish	Body : Die-cast aluminium, dark grey Head : Die-cast aluminum/zinc-plated steel wire, dark grey
Dimensions	∅52 X 183 mm (microphone body)
Weight	300 g (without connection cable)
Accessories	Microphone holder (W 5/16" 18 thread)

Osnovi elektronike

600 ohms?

DYNAMIC MICROPHONE

DM-320 AS

DESCRIPTION
 The DM-320 AS is a moving coil type microphone featuring high intelligibility suitable for vocal application.

SPECIFICATION

Type	Moving coil microphone
Directivity	Unidirectional
Rated Impedance	600 ohms, balanced
Rated Sensitivity	-55 dB (1kHz, 0dB = 1 V/Pa)
Frequency Response	100 Hz - 12 kHz
Connection Cable	Separate type
Cable length	7.5 m
Connector	XLR-3 type
Talk Switch	Short-off, slide switch
Finish	Body : Die-cast aluminium, dark grey Head : Die-cast aluminum/zinc-plated steel wire, dark grey
Dimensions	∅52 X 183 mm (microphone body)
Weight	300 g (without connection cable)
Accessories	Microphone holder (W 5/16" 18 thread)

Osnovi elektronike

-55dB (1kHz; 0dB=1V/Pa) ?

DYNAMIC MICROPHONE

DM-320 AS

DESCRIPTION
 The DM-320 AS is a moving coil type microphone featuring high intelligibility suitable for vocal application.

SPECIFICATION

Type	Moving coil microphone
Directivity	Unidirectional
Rated Impedance	600 ohms, balanced
Rated Sensitivity	-55 dB (1kHz, 0dB = 1 V/Pa)
Frequency Response	100 Hz - 12 kHz
Connection Cable	Separate type
Cable length	7.5 m
Connector	XLR-3 type
Talk Switch	Short-off, slide switch
Finish	Body : Die-cast aluminium, dark grey Head : Die-cast aluminum/zinc-plated steel wire, dark grey
Dimensions	∅52 X 183 mm (microphone body)
Weight	300 g (without connection cable)
Accessories	Microphone holder (W 5/16" 18 thread)

Osnovi elektronike

-55dB (1kHz; 0dB=1V/Pa) ?

dB – decibel logaritam odnosa dve istorodne veličine (napon/napon)

$20\log(V_x/V_n)$ za $V_n=1V$ koliko je $V_x = -55dB$ u voltima?

$$20\log(V_x/1) = -55dB$$

$$\log(V_x/1) = \log(V_x) = -55/20 = -2.75$$

$$V_x = 10^{-2.75} = 0.001778V = 1.778mV$$

Osnovi elekt Zvučnik?

850108

5.5" CSC-X Woofer

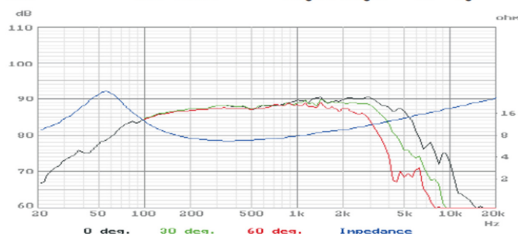
- Poly "Sandwich" cone
- Rubber surround
- Stamped frame
- Short circuiting ring
- 26mm Ø voice coil
- Good sealed or vented
- 145mm Ø flange
- 117mm Ø cut out
- 63.5mm depth

Z_{nom}=8 ohm

Znom	8	ohm
------	---	-----

Sd	91	cm ²
BL	6.6	N/A
Le	0.9	mH
Vas	12.5	ltrs
Xmax	4.5	mm peak
Sensitivity	2.83V / 1m	87.5 dB
Longterm Max		
System Power	110	W
Magnet weight	0.1	kg

System Power=110W

13. oktobar 2016.

Osnovi elektronike Snaga na otporniku ?

$$P = V \cdot I$$

$$P = V \cdot (V/R) = V^2/R$$

$$R = 8\text{ohm}; P = 110\text{W}$$

$$V = ?$$

$$V^2 = P \cdot R = 880$$

$$V = \sqrt{880} = 29.66\text{V}$$

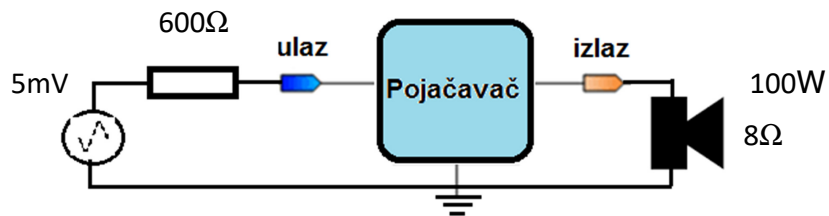
Koliki napon treba da bismo imali 10W?
(8.9V)

13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

22

Osnovi elektronike

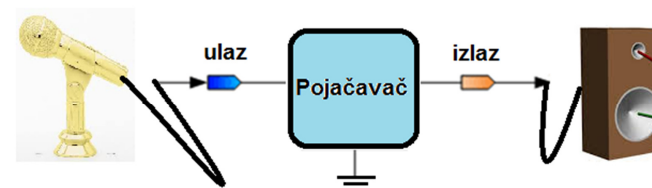
13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

23

Osnovi elektronike

Čemu služi pojačavač?

13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

24

Osnovi elektronike

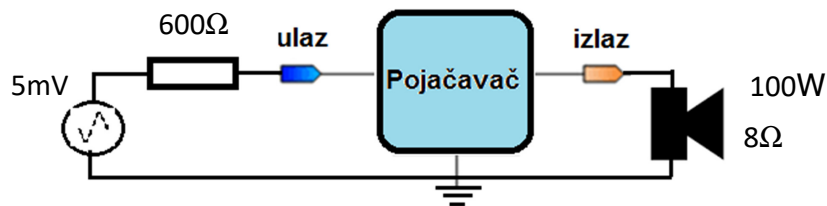
Da pojača signal.

Ali zašto?

Da bismo dobili željeni signal na izlazu.

Da li je samo važno pojačanje?

Ne!

Pojačanje signala

Primer 1.1: Mikrofon koji daje na izlazu napon efektivne vrednosti od 10mV i ima izlaznu otpornost od 600Ω treba priključiti na potrošač od 8Ω. Izračunati naponsko i pojačanje snage kada se priključi:

a) direktno

b) preko pojačavača koji daje 100 puta veći napon na izlazu $A_o=100V/V$, $R_u=10\Omega$ i $R_{iz}=1M\Omega$

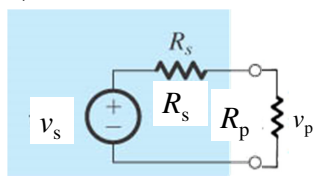

c) preko **baferskog pojačavača** koji ima $A_o=1$, $R_u=1M\Omega$ i $R_{iz}=10\Omega$

Pojačanje signala

a) direktno

$$v_p = \frac{R_p}{R_s + R_p} v_s \text{ za } R_s \gg R_p \approx \frac{R_p}{R_s} v_s$$

$$= \frac{8}{600} 10mV = 0.13mV$$

Signal mnogo oslabljen!
Zašto?

$$A = \frac{v_p}{v_s} = \frac{0.13mV}{10mV} = 0.013 \text{ V/V}$$

Šta je sa snagom?

$$P_p = \frac{v_p^2}{R_p} = \frac{(0.13 \cdot 10^{-3})^2}{8} = \frac{1.69 \cdot 10^{-8}}{8} = 2.11 \cdot 10^{-9} W \approx 2nW$$

$$P_s = v_s \cdot \frac{v_s}{R_s + R_p} = \frac{(10 \cdot 10^{-3})^2}{608} = \frac{100 \cdot 10^{-6}}{608} = 1.64 \cdot 10^{-7} = 164nW$$

$$A_p = \frac{P_p}{P_s} = \frac{2nW}{164nW} = 12.2 \cdot 10^{-3} \text{ W/W}$$

Pojačanje signala

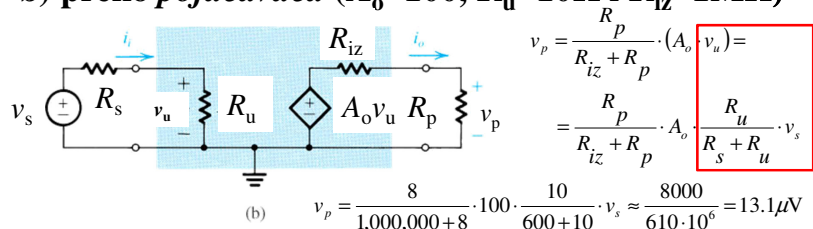
Primer 1.1: Mikrofon koji daje na izlazu napon efektivne vrednosti od 10mV i ima izlaznu otpornost od 600Ω treba priključiti na potrošač od 8Ω. Izračunati naponsko i pojačanje snage kada se priključi:

b) preko pojačavača koji daje 100 puta veći napon na izlazu $A_o=100V/V$, $R_u=10\Omega$ i $R_{iz}=1M\Omega$

Pojačanje signala

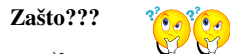
b) preko pojačavača ($A_o=100$, $R_u=10\Omega$ i $R_{iz}=1M\Omega$)

$$v_p = \frac{8}{1,000,000+8} \cdot 100 \cdot \frac{10}{600+10} \cdot v_s \approx \frac{8000}{610 \cdot 10^6} = 13.1 \mu V$$

$$A = \frac{v_p}{v_s} = \frac{13.1 \mu V}{10 mV} = 0.00131 \text{ [V/V]}$$

Napon još više oslabljen!!!
iako je pojačanje 100 puta!!!
Zašto???

Šta je sa snagom?

$$P_p = \frac{v_p^2}{R_p} = \frac{(13.1 \cdot 10^{-6})^2}{8} = 21.4 pW; \quad P_s = v_s \cdot \frac{v_s}{R_u + R_p} \cdot \frac{(10 \cdot 10^{-3})^2}{610} \approx 163.9 nW;$$

$$A_p = \frac{P_p}{P_s} = \frac{21.4 pW}{163.9 nW} = 130.5 \cdot 10^{-6} \text{ [W/W]}$$

13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

29

Pojačanje signala

Primer 1.1: Mikrofon koji daje na izlazu napon efektivne vrednosti od 10mV i ima izlaznu otpornost od 600Ω treba priključiti na potrošač od 8Ω. Izračunati naponsko i pojačanje snage kada se priključi:

c) preko *baferskog pojačavača* koji ima

$$A_o=1, R_u=1M\Omega \text{ i } R_{iz}=10\Omega$$

Pojačanje mu je 1!!!

Šta to znači?

On ne pojačava – ali ga i ne slabi!!!

13. oktobar 2016.

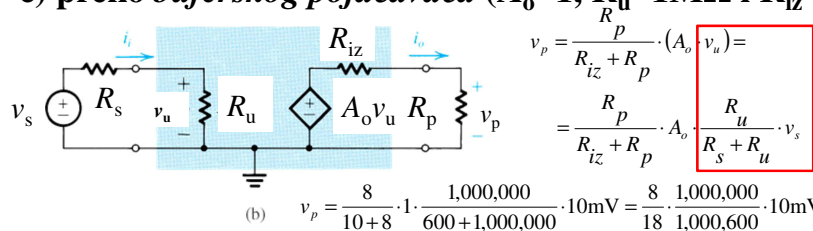
Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

30

Pojačanje signala

c) preko baferskog pojačavača ($A_o=1$, $R_u=1M\Omega$ i $R_{iz}=10\Omega$)

$$v_p = \frac{8}{10+8} \cdot 1 \cdot \frac{1,000,000}{600+1,000,000} \cdot 10 mV = \frac{8}{18} \cdot \frac{1,000,000}{1,000,600} \cdot 10 mV = 4.4 mV$$

$$A = \frac{v_p}{v_s} = \frac{4.4 mV}{10 mV} = 0.44 \text{ [V/V]}$$

Napon oslabljen, samo 44% od v_s

Šta je sa snagom?

$$P_p = \frac{v_p^2}{R_p} = 2.42 \mu W$$

$$P_s = v_s \cdot \frac{v_s}{R_u + R_p} \approx 10 pW$$

$$A_p = \frac{P_p}{P_s} = \frac{2.42 \mu W}{10 pW} = 242 \text{ [W/W]}$$

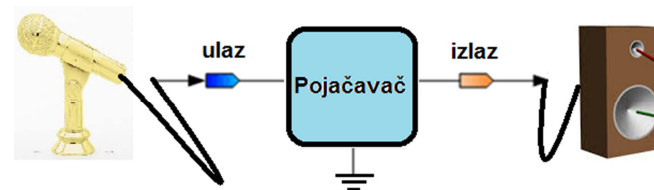
13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

31

Osnovi elektronike

Čemu služi pojačavač?

Da dobijemo potreban napon na potrošaču (zvučniku)

KAKO RADI?

13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

32

Sadržaj

1. Uvod (Osnovi pojačavačke tehnike)
2. Operacioni pojačavači
3. Realni pojačavači
4. Pojačavači sa povratnom spregom
5. Oscilatori
6. Pojačavači velikih signala
7. Usmerači i stabilizatori
8. Šumovi

13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

33

Sadržaj

1. Uvod
 - a. Definicija pojačanja
 - b. Osobine pojačavača
 - c. Simbol pojačavača
 - d. Modeli pojačavača
 - e. Klasifikacija pojačavača prema tipu signala
 - f. Frekvencijske karakteristike
 - g. Polarizacija
 - h. Prenosna karakteristika

13. oktobar 2016.

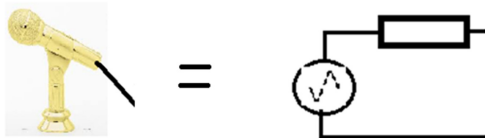
Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

34

Pojačanje signala

Mikrofon konvertuje zvučni signal u električni
(transdjuseri - *transducers*)

Za nas je to **IZVOR SIGNALA**

13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

35

Pojačanje signala

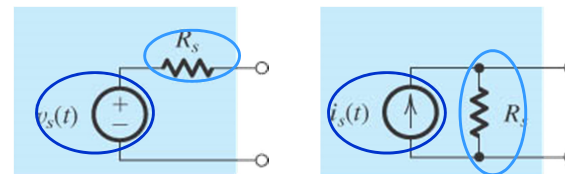
Signal dolazi iz izvora – *generatora signala* koji mogu da se predstavljaju kao

generator napona

generator struje

Svaki realni generator električnog signala može se predstaviti ekvivalentim

naponskim (Thevenen) ili strujnim (Norton) generatorom.

Realni generator = idealni + unutrašnja otpornost

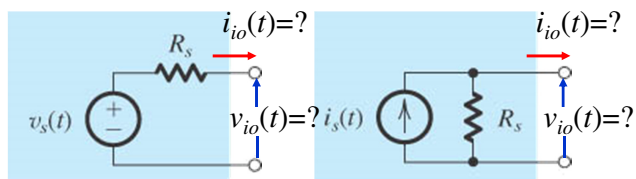
13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

36

Pojačanje signala

Koliki su napon i struja na izlazu generatora sa slike ako su krajevi otvoreni?

(a)

$$v_{io}(t) = v_s(t)$$

$$i_{io}(t) = 0$$

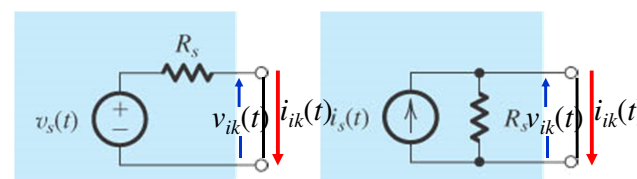
(b)

$$v_{io}(t) = R_s \cdot i_s(t)$$

$$i_{io}(t) = 0$$

Pojačanje signala

Koliki su napon i struja na izlazu generatora sa slike ako su krajevi kratkospojeni?

(a)

$$v_{ik}(t) = 0$$

$$i_{ik}(t) = \frac{v_s(t)}{R_s}$$

(b)

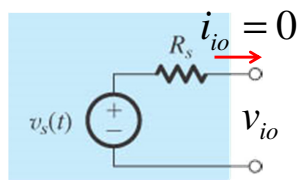
$$v_{ik}(t) = 0$$

$$i_{ik}(t) = i_s(t)$$

Pojačanje signala

Primer 1.2: Merenjem je utvrđeno da je napon praznog hoda generatora $v_{io}=10\text{mV}$ i da je struja kratkog spoja $i_{ik}=10\mu\text{A}$.

Odrediti vrednosti parametara modela ekvivalentnog Tevenenovog generatora.

(a)

$$v_s - R_s i_{io} - v_{io} = 0$$

$$v_s - v_{io} = 0$$

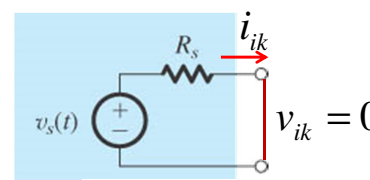
$$v_s = v_{io} = 10\text{mV}$$

Pojačanje signala

Primer 1.2: Merenjem je utvrđeno da je napon praznog hoda generatora $v_{io}=10\text{mV}$ i da je struja kratkog spoja $i_{ik}=10\mu\text{A}$.

Odrediti vrednosti parametara modela ekvivalentnog Tevenenovog generatora.

$$R_s = \frac{v_s(t)}{i_{ik}(t)} = \frac{v_{io}(t)}{i_{ik}(t)} = \frac{10\text{mV}}{10\mu\text{A}} = 1\text{k}\Omega$$

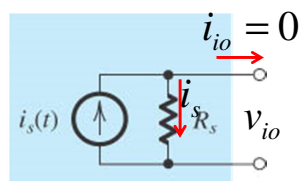

Pojačanje signala

Primer 1.3: Merenjem je utvrđeno da je napon praznog hoda generatora $v_{io}=10\text{mV}$ i da je struja kratkog spoja $i_{ik}=10\mu\text{A}$.

Odrediti vrednosti parametara modela ekvivalentnog Nortonovog generatora.

(b)

$$R_s i_s - v_{io} = 0$$

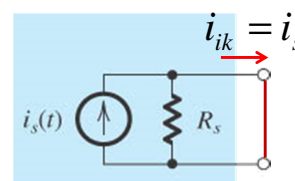
$$R_s = \frac{v_{io}(t)}{i_s(t)} = \frac{10\text{mV}}{10\mu\text{A}} = 1\text{k}\Omega$$

Pojačanje signala

Primer 1.3: Merenjem je utvrđeno da je napon praznog hoda generatora $v_{io}=10\text{mV}$ i da je struja kratkog spoja $i_{ik}=10\mu\text{A}$.

Odrediti vrednosti parametara modela ekvivalentnog Nortonovog generatora.

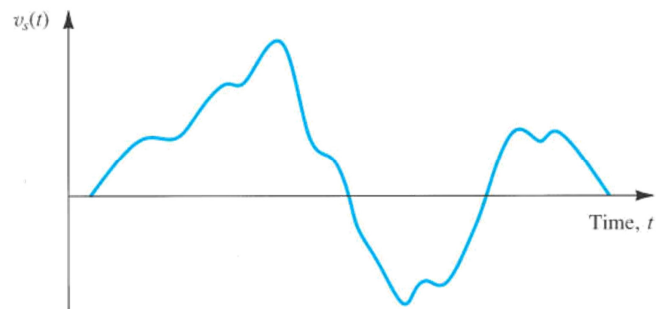

(b)

$$i_s = i_{ik} = 10\mu\text{A}$$

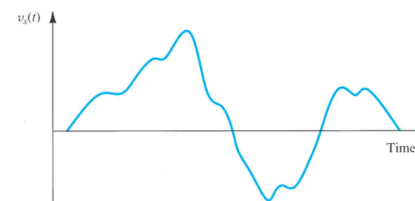
Pojačanje signala

Kako izgleda proizvoljni električni signal?

Promenljiv i nepredvidljiv u vremenu

Pojačanje signala

Može li drugačije?
Kako?

Teško je obrađivati ovakav signal u vremenskom domenu, još teže je projektovati kolo koje će to da radi.

Jean Baptiste Joseph Fourier
(1768 –1830)

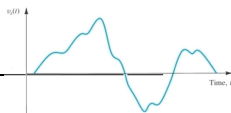

Pierre-Simon, marquis de Laplace
(1749 –1827)

Prelaz iz vremenskog u frekvencijski domen:

Furijeova transformacija

Pojačanje signala

Metod: *Furijeov red*

Svaki **periodični** vremenski promenljiv signal može se prikazati kao zbir **prostoperiodičnih** signala različitih amplituda i frekvencija.

Pojačanje signala

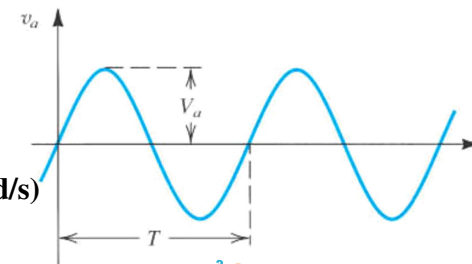
Šta je prostoperiodični signal?

Amplituda: $V_a = \max.$ vrednost

Frekvencija: $f=1/T$ (Hz)

Kružna frekvencija $\omega=2\pi f$ (rad/s)

Faza $\phi=0$ (za slučaj sa slike)

Kako bi izgledao za $\phi=\pi/2$? 🤔

Trenutna vrednost; u trenutku t $v_a(t) = V_a \sin(\omega t + \phi) = V_a \sin(\omega t)$

Efektivna vrednost

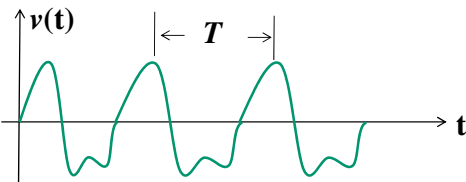
$$V_{aeff} = V_a / \sqrt{2}$$

Srednja vrednost

$$V_A = 0$$

Pojačanje signala

(Složeno) Periodični signal $v(t)$ - periodično se ponavlja u vremenu, ima definisanu periodu, a time i frekvenciju:

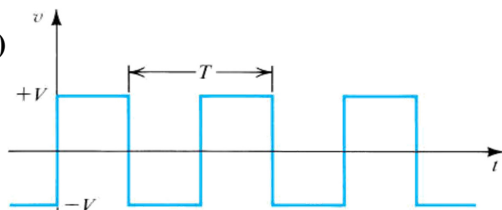
Amplituda: V

Frekvencija: $f_0=1/T$ (Hz)

Kružna frekvencija

$\omega_0=2\pi f$ (rad/s)

Faza $\phi=0$

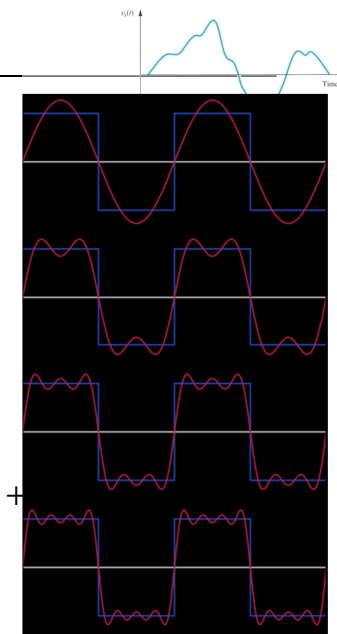

Pojačanje signala

Metod: *Furijeov red*

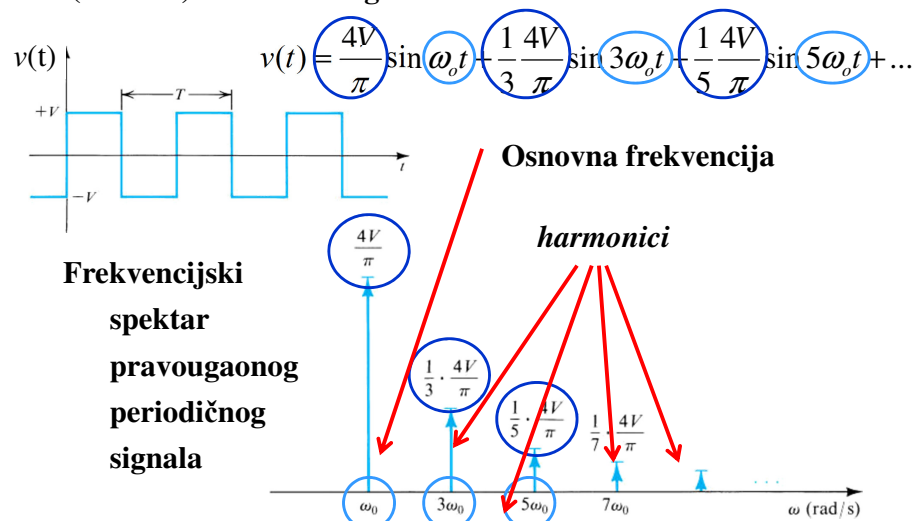
Svaki periodični vremenski promenljiv signal može se prikazati kao zbir **prostoperiodičnih** signala različitih amplituda i frekvencija.

$$v(t) = \frac{4V}{\pi} \left(\sin \omega_0 t + \frac{1}{3} \sin 3\omega_0 t + \frac{1}{5} \sin 5\omega_0 t + \dots \right)$$

Pojačanje signala

(Složeno) Periodični signal

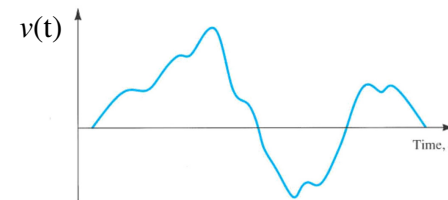
13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

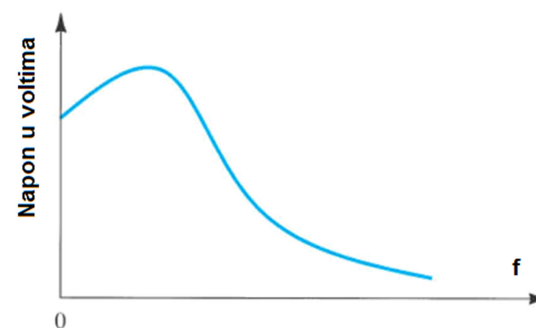
49

Pojačanje signala

Aperiodični signal

Frekvencijski spektar

KONTINUALAN

[dalje](#)

13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

50

Pojačanje signala

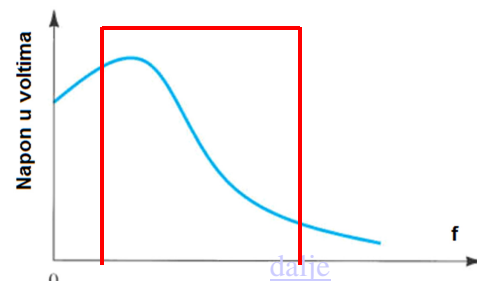
Zašto je ovo važno?

Svaki signal ima „sliku“ u frekvencijskom domenu

Mi neke frekvencije čujemo, a neke ne čujemo.

Za audio pojačavač, treba da posmatramo samo frekvencije koje čujemo.

Time se problem pojednostavljuje – ograničeni frekvencijski opseg

13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

51

Pojačanje signala

Zadaci:

1. Odrediti frekvenciju i kružnu frekvenciju sinusnog signala periode 1ms. ($f=1\text{kHz}$, $\omega=2000\pi$)
2. Odrediti periode sinusnih signala frekvencija: 50Hz, 1MHz, 1GHz. (0.02s , $1\mu\text{s}$, 1ns)

13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

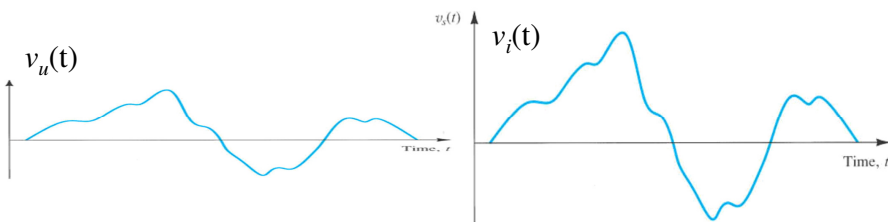
52

Pojačanje signala

Pojačanje signala – neophodno u svakom sistemu za obradu signala

Zadatak:

Pojačati signal bez izobličenja – isti oblik veća amplituda

$$v_i(t) = A \cdot v_u(t)$$

Pojačanje $A = \text{const.}$

13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

53

Pojačanje signala

Uloga pojačavača:

Da *pojača* ulazni signal

(napon, struja)

BEZ IZOBLIČENJA!

Kakve karakteristike treba da ima da bi obavio tu ulogu?

Odgovor kasnije - tokom kursa

dalje

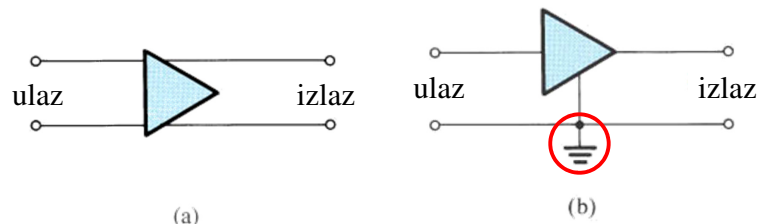
dal

20. oktobar 2015.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

Pojačanje signala

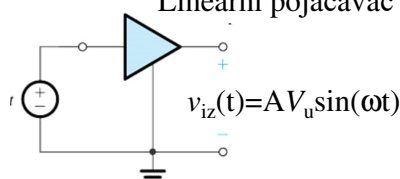
Simbol pojačavača

Uzemljenje, masa, referentni čvor

Linearni pojačavač

$$v_u(t) = V_u \sin(\omega t)$$

13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

55

Šta smo naučili?

- **Koja je uloga pojačavača?**
 - Karakteristike prostoperiodičnog signala u vremenskom i frekvenzijskom domenu (amplituda, efektivna vrednost, perioda, faza, frekvencija, kružna frekvencija, frekvenzijski spektar).
 - Simbol pojačavača

Na web adresi <http://leda.elfak.ni.ac.rs>

> EDUCATION > OSNOVI ELEKTRONIKE

slajdovi u pdf formatu

13. oktobar 2016.

Uvod
<http://leda.elfak.ni.ac.rs/>

56

Ispitna pitanja

1. Šta su transdjuseri?
2. Odrediti vrednosti parametara ekvivalentnog Tevenenovog i Nortonovog modela generatora na kome je izmeren napon praznog hoda od 10V i struja kratkog spoja od 500mA.
3. Koliki je napon na izlazu neopterećenog realnog generatora nominalnog napona 10V koji ima unutrašnju otpornost 10Ω (praznog hoda)? Koliko iznosi struja kratkog spoja?
4. Koliki je napon na izlazu generatora nominalnog napona 10V koji ima unutrašnju otpornost 100Ω , ako je opterećen otpornošću od 100Ω ?
5. Karakteristike složenoperiodičnog signala u vremenskom i frekvencijskom domenu.
6. Karakteristike aperiodičnog signala u vremenskom i frekvencijskom domenu.

Sledeće nedelje:

Osnovi pojačavačke tehnike (nastavak)

- Uzroci izobličenja signala
- Frekvencijske karakteristike pojačavača
- Jednosmerno napajanje i prenosna karakteristika pojačavača
- Klasifikacija pojačavača

Na web adresi <http://leda.elfak.ni.ac.rs>

> EDUCATION > OSNOVI ELEKTRONIKE

slajdovi u pdf formatu